

stærkere Ord, hvis jeg kunde finde et, som tilstrækkeligt kunde anskueliggøre det alvorlige i en saadan Udvikling, thi kort og godt vilde et saadant System jo betyde, at det vilde blive den bedst ledede Virksomhed, den heldigst stillede, den af tilfældige Konjunkturer, af al mulig Medgang tilsmiledet Virksomhed, der i det enkelte givne Øjeblik kom til at angive Standard for Lønningerne i hele den paagældende Branche. Thi jeg tror, man maa være klar over een Ting: kan Arbejderne i en saadan enkelt Virksomhed virkelig tiltvinge sig højere Lønninger, saa vil samtlige Kolleger indenfor hele Branchen, ogsaa i de daarligst stillede Virksomheder, følge efter med deres Krav. Herpaa har man set saa talrige Eksempler fra den praktiske Arbejds-mark, selv nu, hvor meget stærke Kræfter holder igen for at jævne ud og nivellere til Fordel for hele Faget, til Fordel for hele Samfundet, og til Fordel ikke mindst for Forbruget, at enhver Modsigelse her vil være ganske ørkesløs. Men jeg beder betænke, hvor man da er henne. Netop fordi det teoretisk lyder saa bestikkende, at Arbejderne skal have en saadan Merløn, er det nødvendigt at analysere dette Spørgsmaal. I Praksis vil det, som sagt, føre til, at Lønfordringerne for Faget som Helhed bliver tvunget op over den bæredygtige Normal, og det hele vil nødvendigvis ende med Krak og Sammenbrud; thi organisatorisk set vil Systemet samtidig fuldkommen bryde de bestaaende generelle Overenskomstens System, og derved vil det ryste hele vort Arbejdsforhold. Industrielt set vil endelig en saadan Udvikling favorisere de største, de heldigst stillede, de mest kapitalkraftige Virksomheder, og hele den demokratiske Udvikling af den danske Industri og det danske Haandværk med de mange smaa og mellemstore Virksomheder vil være ødelagt, denne Udvikling, som vi betragter som et saa stort Gode, baade socialt og økonomisk set.

Jeg spørger da, om Lovgivningsmagten skal række Haanden til en saadan Udvikling. Jeg mener nej og atter nej. Hvis man virkelig skal ind paa Tanken om en Udbyttedeling, maa denne anlægges efter ganske andre Principper, ganske andre Linier, efter Systemer, der gaar ganske anderledes til Bunds i Problemet, og først og fremmest maa et saadant System vokse harmonisk og frivilligt frem, saaledes som jeg før tillod mig at fremhæve. Paa den anden Side tror jeg, det maa indrømmes, at skal Bedriftsraadenes Virksomhed ikke kunne udløses i denne Retning, ikke omsettes i Kroner og Øre, og er den højt-

ærede Socialministers Udtalelser til „Fyns Venstreblad“, som jeg før refererede, forhastede eller ukorrekt gengivet, saa har Bedriftsraadene heller ikke Spør af Betydning for dansk Industri, thi de mere almindelige Beføjelser i Lovforslaget er jo allerede omsat til Kendsgerninger, bl. a. gennem det ved Overenskomsterne gennemførte Tillidsmandssystem, som jeg ganske kort skal omtale.

Baade Lovforslagets Bemærkninger og Ministeren i sin Forelæggelsestale henviser til dette System, som er indført i de allerfleste større Industrier, og i alt Fald analoge Institutioner findes saa at sige overalt i dansk Industri og Haandværk. Det er et System, som er fæstet gennem de kollektive Overenskomster, og som giver Arbejderne Ret og Pligt til at vælge en Tillidsmand, som atter har Ret og Pligt til at forhandle med Arbejdsgiverne om de Spørgsmaal, der ligger hans Arbejdskammerater paa Sinde, og om de Ting, som Arbejdsgiveren ønsker at forelægge Arbejderne. Dette System er med andre Ord et Supplement til de kollektive Overenskomster, rummende Beføjelser for at muliggøre det mere intime Forhold mellem Ledelse og Arbejdere og tage alle de specielle Hensyn i Betragtning, som hver enkelt Virksomhed rummer, og som selvsagt ikke kan tilgodeses indenfor de kollektive Overenskomsters mere generelle Rammer.

Jeg tror faktisk, der er meget værdifuldt i det danske Tillidsmandssystem, men selvsagt er dets Virkning afhængig af, hvem der bliver valgt til Tillidsmand. Hvis det er en dygtig, forstaaende Arbejder, Valget træffer, har man Eksempler paa, mange Eksempler paa, at Systemet har virket godt og heldigt, har skabt en Atmosfære af Forstaaelse og Forhandlingsvillighed, som vi alle kan ønske fremmet. Men hvor der omvendt vælges yngre Folk, mere radikale, nærmest af Kategorien Brushoveder, har man lige saa eklatante Eksempler paa, at Institutionen ikke har virket til Gavn. Nøjagtigt det samme gør sig gældende i Bedriftsraadene i Udlandet; blot at der selvfølgelig der er større Lejlighed for de politiske Lidenskaber til at udfolde sig ved Valget af Bedriftsraadene og siden under selve Bedriftsraadenes Virksomhed. I denne Forbindelse kunde jeg ønske at fremsætte den Bemærkning, at Bedriftsraadene og Valgene til disse ogsaa mange Steder, bl. a. netop i Tyskland, har bidraget til i Stedet for at skabe Harmoni og slaa Bro at gøre Kløften mellem de forskellige Grupper af Arbejdere indenfor samme Virk-